

Naročna mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din. — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din. za
inozemstvo 140 Din.

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Kaj se vam zdi o Kristusu?

Matej 22, 42.

Kaj se vam zdi o Kristusu? — to vprašanje je danes še vedno tako aktualno kakor je bilo pred dva tisoč leti. Kristus ni nikdar premagano stališče. Eni ga sovražijo, drugi ljubijo. Nihče ni tako strastno ljubljen in nihče tako strašno sovražen kakor Kristus. Milioni triumfirajo ob njegovem vstajenju in njegovih vnebohodih in so žalostni, kadar ga vidijo v njegovi Cerkvi trpečega. Drugi bi ga pa radi vsak dan križali, vsak dan zagreblji v kamnitne grobove in pečatili njegov grob in besne od srda in žalosti, da noči v grobu ostati. Tisti, ki ga ljubijo in tisti, ki ga sovražijo, pa spričujejo, da biva, da živi in da mimo njega ni mogoče brezbrinjeno ili.

So pa še tretji, ki imajo težave. In teh ni malo. Nasprotno, zelo mnogočevalni so. Vsak dan prinese tliko vprašanj in problemov, v katerih nikamor ne vedo s Kristusom. Na srečo, — da tudi na krščanskem svetu ni vse prav. Vsi to čutimo. Dobro. Ko bi Kristus bil samo Bog, bi se mirno potolažili z izjavo: Moje kraljestvo ni od lega aveta! In ko bi bil samo človek, bi rekli: Glejte, saj je rekel: Resnično, kdor nima meča, naj proda svojo skrnjo in naj si ga kupi! Ko bi bil Kristus samo Bog ali samo človek, ki laže razumeli.

Tako pa...

Dolga, temna procesija omahujočih postav je, že črni rudnikov in plavžev, iz lovcen in delavnic so se sešli, iz podstrešnih in podtalnih stanovanj in barak so se zbrali, iz svojih bednih ležišč so se dvignili, zgrnili so se okrog Njega in Mu z lačnimi očmi govore:

»Ako si Sin božji, reci, naj bodo ti kamni kruhi. Ako si Bog, potem ne trpi krivice in dovoli, da jo trpmo mi. Stri v prah tvoje in naše sovražnike, pošli ogenj nanjec, da jih počare. Nasiti nas, stori z eno samo besedo, da bo kamenje kruha.

Kristus, ki ni samo Bog in ne samo človek, ki ni imel kamor bi glavo položil, pa je nasičeval tisočglove množice, ki je umiral med razbojniki na križu a neštetim del življenja in zdravje, opozarja na glavni namen človekovega življenja. Naj ne živi človek samo od kruha...

A že prihaja druga procesija veselih, razigranih ljudi, željnih senzacije in novosti. To so moderni ljudje filmske kulture, katerim je Kristus le bolj interesantan pojav. Med njimi so tudi lagodno zibajoče postave okroglih teles, katerim ne dela krščanstvo veliko preglavice, ker misijo, da je preživelna forma. Toda interesantno bi bilo, ko bi Kristus, o katerem pravijo, da je nekoč delal tako izredne stvari, tudi v naših dneh kaj čudežnega storil. Vsi ti kličejo:

»Ako si Sin božji, vrzi se z vrh templja dol. Če si prišel pridobivati ljudi za svoje kraljestvo, potem jim daj vero v svoje božanstvo. Pokaže veličastno znamenje z neba, da ga bodo vsi nezmočno spoznali, stori edinstven čudež, katerega nihče ne bo mogel ovreči, potem bomo tudi mi verovali.

Njim odgovarja Kristus: Ne skušaj Gospoda, svojega Boga! Nisem prišel, da delam po človešku. Svobodno voljo imate in razum. Kdor me pošteno in z ravnim srcem išče, me najde. Nočem si s silo in močjo osvojiti človeških sre, ker hočem, da mi jih sami svobodno daste. Nad prostovoljno daritvijo imam veselje a ne nad žrtvijo, ki bi bila izsiljena z omamo čutov in duha.

Procesije kar noči biti konec. Prihajajo močnjaki in veljaki sveta. Politiki, državniki, ki vodijo ljudstva in delajo javno mnenje. Njim in zlasti njim je Kristus prečesto uganka, skoraj s poslovjanjem ga gledajo, ker ni razumel politične konjunkture svojega časa in se jim zdi, da je tudi sedaj ne bo.

Vse ti damo, če pred nas padeš in nas molis. Mogočna je ta ponudba in kolikokrat je bila že postavljena v zgodovini Kristusu in njegovi Cerkvi! Kako so prigovarjali prvim kristjanom: Samo eno zrnce kadila na altar cesarja — in svoboden boš — in tvoja ženta bo imela moža in tvojim otrokom bo ohranjen oče. Bodи v srcu, kar hočes, le majhen, zunanj akt, toliko, da javnost vidi... Samo mala koncesija in Anglia bi ne odpadla od Cerkve. Ne toliko poudarjanje teorije, pa bi francoski katoličani obdržali cerkev in palače. Malo več spravljenosti, ali bolje strpljivosti, pa bi se izognila Cerkev tolikim konfliktom z državami... To so govorice in ponudbe skozi vseh dvatisoč let. A ker Cerkev ni mogla in ne bo mogla dati krivčno zahtevanega zrnce kadila, je morala v katakombe in na morišče, zato je bila preganjana in bo preganjana do konca sveta. Cerkev uči narode: Dajte cesarju, kar je cesarjevga, a na krivčne zahteve svetne oblasti odgovarja: Kraljestva zemlje se morajo dvigniti h kraljestvu božjemu. A ne sme biti božje kraljestvo ponizano na nivoje kraljestev zemlje!

Kaj se vam zdi o Kristusu? Mnogi zdvajajo nad njim, ker niso našli pri njem materijelnega kruha, ki so ga iskali. Odvratajo se od Cerkve in njenega nauka, ker misijo, da je čisto brez modri na sedanji lok gospodarstva. Krščanstvo je odpovedalo, govorje. In res bi moralno izbirati, ko bi živel le od kruha zemlje. Za druge Kristus ni več

Kralj Boris in kraljica Ivana

Assisi, 25. okt. Danes sta bila poročena v baziliki sv. Frančiška bolgarski kralj Boris in italijanska princesa Ivana.

Ljubljana, 25. okt. Danes sta bila po obredih katoliške cerkve v prisotnosti vladarske hiše in zastopnikov inozemskih vladarjev poročena bolgarski kralj Boris III. in najmlajša hčerka kralja Viktorja Emanuela II. Ves italijanski narod je z navdušenjem spremljeval mlado kraljevsko nevesto k poročnemu oltarju, ker jo je vzljubil vselej njenega značaja, ki veže v lepo harmonijo vrline savojske vladarske hiše in milino, ki jo je podedovala od svoje slovanske matere. Zato je umilivo, da je iz vsega naroda kipela iskrena želja, da bi mlada zaročenka, ki bo ju trikrat kraljica junaskega slovenskega naroda na Balkanu, našla v tej zakonski zvezji svojo osebno srce in osrečevala deželo, kamor jo je vleklo njen mlado srce. Enako kakor italijanski narod — mi mislimo priprosti narod brez prmeskov fašističnih pustolovščin — misli in želi tudi ostala Evropa. Enako mislimo tudi mi Jugoslovani, ker z ostalo Evropo vred pričakujemo, da bo ta zveza med dvema kraljevskima rodbinama postala steber miru in sprave na našem kontinentu. Mi bi rajši ne verovali onim črnogledom v mednarodni politiki, ki prerokujejo, da bo iz te ljubezenske zvezze zrastel kak nov mednarodni prepir. Mi bi prav posebno radi verovali, da osobito tisti politiki, ki danes v Italiji očitajo, vidijo v poroki mlade princezine z bolgarskim kraljem nekaj bolj plemenitega kot pa običajno politično kupčijo, do katere jo namerava italijanski fašizem ponizati. Bolgarskemu narodu, katerega tudi mi spoštuemo kot junaskega in katerega štejemo med svoje slovanske brate, je fašistična ideologija popolnoma tuja in prepričani smo, da se italijanskim fašistom ne bo posrečilo, da bi kovali dobiček iz ljubezenske zvezze princezine. Zato kot katoličani, ki v svojem življenju, javnem in zasebnem, zagovarjamо krščanska načela miru in ljubezni, danes izražamo iskreno željo, da bi ta nova zveza postala tudi, kar se tiče naše domovine, zanesljivo poroštvo za prijateljske odnosnike med nami in med obema narodoma.

Pri tej priliki pa se ne moremo ubraniti nekega iskrenega obžalovanja, da so nekateri fašistični listi, s katerimi so vedno isti, ta dogodek hoteli na prav umazan način izrabiti, da manifestirajo proti naši kraljevinji in da poskušajo podreti vse mostove med nami in med Bolgarijo. Sicer vemo, da se je to zgodilo le vseč nacionalistične zasplojenosti.

Tako je med drugim za našo miselnost popolnoma nerazumljivo, kako more »Il Popolo di Trieste« ravno na dan poroke med Ivano in Borisom, ko temu dogodku posveča več kot eno stran, kjer govorijo v najbolj izbranih in navdušenih besedah o obeh zaročencih, napisati v isti sapi in v istem listu besede, iz katerih dihu pravo diabolico sovraščo proti naši zemlji. Njegov uvodnik je posvečen materi zaročenke. Ali se list sploh zaveda, da je mati Ivane slovanske in naše krvi in da se ji mora srce trgati ob bolečine in gnusa, če mora sprejemati častite iz ust, ki preklinajo narod, iz katerega je izšla? Ali se mu res zdi umestno, da se ravno na ta dan spušča v neslanu dokazovanje, da bolgarski narod ni slovanski, s čemur bi brez

dovoma rad nanovo podčrtal, da je v očeh fašizmu slovanstvo največje zlo? Ali je potrebno, da ravno na ta dan izizzalno vpije ven v svet: »La Bulgaria non è più sola« (Bulgarija ni več sama), kakor da bi bila slovenska Bulgaria morala čakati 100 let, da je našla v nekem problematičnem fašizmu svojega osvoboditelja. Naravnost bedasto se nam pa zdi, če »Popolo di Trieste« baš na ta dan in na koncu svojih poročil o poroki z velikanskimi črkami razglaša neke fantastične vesti o oboroževanju Jugoslavije.

Dobro čutimo, da bi fašizem kraljevsko poroko v Assisiju rad tolmačil kot veliko zmago proti Jugoslaviji. Nas to ne razburja, zato ker vemo, da bo take neplemenite račune zgodovina demantirala.

Poročna svečanost

Assisi, 25. oktobra. as. Za gostim špalirjem vojaštva je bilo po assiških ulicah danes na tisoče in tisoče povabljenec. Assisi je preživel noč brez spanja. Princesinja Giovanna, ki je danes postalna bolgarska kraljica, je sicer pred poroko rekla: »Ne dotaknite se mojega Assisija!« Kljub temu pa danes mesta ni spoznati v morju vojaštva in drugih ljudi.

Kraljevske rodbine so dosegeli na assiški kledor danes zjutraj. Vojaštvo je zaprlo vse ceste. Varnostni ukrepi so dosegli velikanske dimenzijs. Že dolgo pred slavnostnim sprevodom proti cerkvi so bile vse privatne hiše zaprte in je policija varovala vse hišne vrata. Poročni sprevod je tvojilo okoli 100 zaprtih avtomobilov, ki so se vrstili v skoraj 4 km dolgem sprevodu. V cerkvi je bil srednjeveški slavnji oltar v svoji imponantni enostavnosti brez posebnih okrasov. Samo dva srebrna svečnika sta ga krasila. Dame so nosile bele zaprite oblike s čipkami brez okrasov. Gospodje so bili v frakih in z odlikovanji. Povabljeni gostje v cerkvi so čakali celo uro. Kakor hitro je poročni sprevod dosegel v cerkev, se je s kora oglašalo veličastno petje. Med drugim se je pelal tudi krasna pesem sv. Frančiška »O življenju in smrti«. Kralj Boris je bil v uniformi svojega regimenta, princesinja Giovanna pa v beli obleki z vlečko. Nosila je šopek belih vrinje.

Poročne ceremonije so trajale komaj pol ure. Kralj Boris je na vprašanje duhovnika odgovoril z italijanskim: »Sic! Assisko ljudstvo je prišlo na svoj račun šele, ko je poročni sprevod po svečanosti

stih v cerkvi in po obisku groba sv. Frančiška v spodnji cerkvi zapustil cerkev in se podal v mestno posvetovalnico. Tučaj se je vršilo podpisovanje poročnih aktov, pri čemer sta bila Mussolini in Federzoni poročni priči.

Nato se je podal poročni sprevod v vilu »Constanzo«, ki je 11 km oddaljena od Assisija. Tučaj se je vršil poročni obed. Maloštevilni prostori vileni niso mogli sprejeti vase 270 povabljenec. Kraljevska veličanstva so obedovala sama v majhnem, čednem salonu. Mussolini, njegov bolgarski kolega Ljapčev in drugi odličniki so obedovali v drugem prostoru. Ostali povabljeni pa so bili pogosteni v rastlinjaku. Vse spalnice so bile spremenjene v oblačilnice. V eni od teh je odložila bolgarska kraljica pajčolan in si nataknila krasno krono, ki jo je podaril italijanski kraljevski par in ki je okrašena z večjim številom dragocenih draguljev. Osem tajnih policistov je varovalo skriptno s kromo tektoni noti. V isti sobi si bo bolgarska kraljica oblekla potovalno obliko. Danes zvečer bodo odpotovali v Ancone, odkoder se bo mladoporočeni kraljevski par podal v Varso.

Sofija, 25. okt. as. Danes so praznovali v Sofiji poroko svojega kralja. V katedrali se je vršila svečana služba božja. Prisoten je bil ves diplomatski zbor. Vladă ni bila zastopana. Celo mesto je bilo v zastavi. Vršijo se velike priprave za sprejem kraljeve dvojice. Sicer pa dan prihoda kralja Borisa v Sofijo še ni določen. Najbržo pride kralj v ponedeljek, ko se vrne v Sofijo tudi ministrski predsednik Ljapčev.

Olajšanje davčnih bremen

Uhrepi za lažje odplačevanje davčnih bremen

Belgrad, 25. oktobra, AA. Na podlagi sklepa ministrskega sveta je minister za finance izdal niz ukrepov za olajšanje davčnih bremen in za lažje odplačevanje davčnih dolgov.

Teko je precejšnje število davčnih uprav na škodo davčnih obvezancev v pogledu zgradarine opustilo, da ugotovi, kateri deli posameznih mest, trgov itd. spadajo v skrajno periferijo, in zato obdobje tudi zgradbe, ki jim gredo davčne olajšave. Zato je bilo davčnim upravam naloženo, naj v soglasju s političnimi oblastmi najkasneje do 10. prihodnjega meseca ugotove, kakšne mestne predele je treba prispisati k skrajni periferiji in kateri četrti ne. Tačko nato morajo davčna oblastva odpisati previsoko odmero tega davka najdlje do konca tega meseca. Tako bo znaten del poljedelskih zgradb v mestih in trgih oproščen tega davka. Obenem bo precejšnemu delu takih oseb v mestu kjer tudi manjšim obrtnikom po sreskih mestih že odmerjeni davek do neke mere reduciran.

Istočasno so bile obveščene finančne direkcije, da lahko popravijo odmero zgradarine za zgradbe, v katerih stanujejo poljedelci in manjši obrtniki teh mest.

Ti ukrepi veljajo obenem za obdajevitev zgradb v večjih mestih. Gleda zemljščega davka

v krajih, kjer še ni dovršen katastrski pregled, so odstranjene vse razlike in površini katastrskih izmer, ki jim je treba posvetiti največjo pozornost. Posestnikom, ki ne želijo počakati na katastrsko izmero, je dana z okrožnico ministrstva financ D. K. št. 95-823/29 možnost, da popravi površino s tem, da jo da vpisati v svoje lastniške listine s tem, da predloži načrt svojega posestva od strokovnjaka. Vrhu tega bo ministrstvo financ, kjer bo ugotovilo razlike med prijavljeno površino teh lastnikov in faktičnim stanjem, odredilo izmero, da s tem čimprej odstrani te razlike.

Davčnim obvezancem za zgradarine je podaljšen pritožbeni rok do konca t. I., tako da bodo mogli vložiti pritožbo tudi oni davčni obvezanci, ki so zasmudili dosedjanji rok.

Davčnim obvezancem, ki jih je letos obiskala nerodovitnost, bo na njihove prošnje dovoljeno, da jim finančne direkcije odzode plačilo leta 1931.

Onim davčnim obvezancem pa, ki so se danes v zaostanku z dohodarino, davčkom na lastni in vojnim dobitkom, smejo finančne direkcije na podlagi 1. okretnih prošnji, premožljivemu stanju in plačilni sposobnosti dovoliti odplačilo teh davkov — letnih obrokih do konca leta 1935.

Načrt zakona o industrijski banki
Delniški kapital v začetku 150 milijonov — Delnica po 1000 Din.
Belgrad, 25. okt. m. Posebna komisija je v pravosodnem ministrstvu končala načrt novega zakona o industrijski banki. Izročil se je že pravosodnemu ministrstvu v potrditev. Pri izdelavi načrta so sodelovali strokovnjaki iz vse države. Zakon je moderen.
Sedež banke, ki se bo

Čudež na Visli

(K 10 letnici poljske zmage nad sovjeti.)

Ta pregled temelji na obeh glavnih delih o vojni leta 1921: knjigi »Na Vislici poljskega generalstavnega poveljnika generala Sikorskega in knjigi »Operacije krasnoj armiji v Poljskem sovjetskem glavnem poveljniku Tuhačevskemu«.

Dne 11. novembra 1918 je podpisala porazena Nemčija zgodovinsko kapitulacijo, in je ustanovil Piłsudski neodvisno poljsko vlado. Z mrzljeno naglico je ustvaril začetkom malostevilno vojsko in že začetkom februarja 1919, konaj tri mesece pozneje, se je vrzel na boljševike. V enem tednu je zasedel Brest-Litovsk in potem po vrsti Pinsk, Grodno ter 20. februarja Vilno. Aprila je že dosegel Poljska sedanje meje in je zavladal. Varšava nepopisno načudenje. Toda Piłsudski je želel širše naravne meje in tudi razumel, da dolguje svoje uspehe proti sovjetskim voditeljem: Denikinu na jugu, Kolčaku v Sibiriji in Jedeniču pred Petrogradom, ki so boljševikom dali največ posla. Čim so se zrušile koncem 1919 vse te vele stade, se je moral pripraviti Poljska na hude udarce. Še januarja 1920 je imel Trocki na poljski fronti komaj 25.000 mož. Aprila je nastalo to število več nego petkrat. Ognjeviti Piłsudski, ki ni ustvarjen za čakanje, je sklenil prestreči udarec. Generalni štab je prizorečal napad v smeri Grodno—Varšava, kjer se je severno od Piškega barjana zbirala rdeča vojska. Tudi Piłsudski, revolucionar po preteklosti, je politiki na ljubo žrtvoval vse ugovore vojnih izvedencev. Manj nego za strategijo, se je zanimal za načrte begunskega hetmana Petljure o samostojni Ukrajini pod poljskim pokroviteljstvom. V zvezi s to odločitvijo je bil padec zasluženega generala Josipa Haferja, ki je iz Pariza pripeljal v domovino prve, vzorno opremljene polke iz ameriških Poljakov. Hafer je zmanj protestiral zoper napad na vabljivo, a strategično brezpostreben Kijev, ki bi rdečim polkom prepustil prosti odločitev. Uzalj en razburjen je stopil v pokoj in odšel na kmetij, da bi Poljsko rešil nevarnega notranjega sovrašta med svojimi in Pišnskega pristaši. Po 12 dnevnem brzem maršu so Poljaki dne 7. maja brez boja zasedli Kijev. Petljura, ki je sledil Poljakom z lastnimi šibkimi oddelki, je svedčan vstopil v svojo prestolico. Toda previdni Piłsudski zoper ni delil splošnega načudenja. Obhajali so ga mučni dvomi. Če so boljševiki tako mirno izgubili Kijev, je pomenilo to, da mu ne pripisuje velikega pomena. In res kmalu je pričela rdeča vojska na dolgi severni fronti od Dvinsk do Visle besen protinapad, ki je veljal — Varšavi same! Glavni sovjetski poveljnik, še le 28 let star, nekdanji gardni poročnik Tuhačevski, znagovalec nad Kolčakom, je že 15. maja predrl slabe poljske utrdbe in z enim skokom prisel 100 km daleč v zaledje. Poljsko vođstvo je nujno morallo odpolkati iz Ukrajine najboljše čete, da bodo ustavili prodiranje Tuhačevskega. A med tem je planila na slabu zavarovanji Kijev konjenica Budenje. Vprizorila je strašno klanje. Zmedene, raztresene, obupane poljske divizije so v divjem strahu zapustile Ukrajino. Budeni ni ostal v Kijevu, a je s sabljami podil Poljake naprej. Francoski vojni agent v Varšavi, kapitan Kuntz, nima besedi za grozote tega poraza. Teden pozneje so se rešili žalostni ostanek Poljakov v domovino: na begu so prekorčili isto mejo, odkoder je dne 25. aprila prisel Piłsudski napad proti Kijevu... Po dolgem posvetovanju v Varšavi je sklenil poljski vojni svet, da se bo utrdila vojska na črti nekdanjih nemških jarkov blizu Varšave. Vladala je velika potrošt: glavni poveljnik, nekdanji avstrijski general Szepicki, globoki starec, je zahiteval mir za vsako ceno.

Med tem, ko so podili Budenjevi konjeniki ostanke poljskih divizij iz Ukrajine, so vrgle i spremnimi udarci zdaj v severni, zdaj zoper v južni smeri stiri armade Tuhačevskoga poljsko fronto daleč nazaj. Po prvi bitki dne 4. junija so bežali Poljaki v divjem neredu 70 km daleč. Vođstvo jih ni moglo ustaviti niti ob močno atrjeni reki Berezini. Dne 11. junija so uspeha pijani rdeči polki z enim sunkom vrgli Poljake z Minska in dne 15. junija zasedli Vilno: prekorakali so tekom 11 dni kljub stalnemu boju z redno novimi Pišnskimi četami 170 km. Poljski gener. štab je z močno posadko v naglici »jačil veliko trdnjava Grodno. A rdeča konjenica je preplavala Njemjan in se prikazala v zaledju okoli trdnjave zbrane vojske. Zoper so moralni Poljaki v naglici pognani utrdbe v zrak, ker sicer bi bili obkoljeni. Isto se je ponovilo s trdnjavno Brest-Litovsk ob Bugu. Francoski vojni svetovalci z generalom Weygandom na čelu so tu misili zadržati beg in pričeti protinapad. A tri divizije starega carskega stratega Sologube so na mah zasedle najmočnejšo postojanko, Režico. Prihodno noč so peljali domači breski komunisti napadalec v trdnjavu samo. Stabni poveljnik, general Sikorski, globoko potri po umoru vseh svojih častnikov, je odredil umik na Vislo. S petjem in godbo je drla znagovalna rdeča vojska pred poljsko prestolico, in ko jo je zagledala, je zagnala besni krik: »Dajos Varšavu! — Vsi konji, topovi in vozovi so bili oviti z rdečimi trakovi, ki so nosili to geslo.

A med tem, ko je drvela armada Tuhačevskoga proti severo-zapadu, da bi obkrožila Varšavo od strani vzhodno-pruskega koridorja, je Budeni po zmagi pri Kijevu prezrel vse povelj odrinuti na sever Tuhačevskemu na pomoč. Nekdanji stražnjošter pri carskih dragocenih, znagovalec v meščanski vojni na jugu, si je zaželet Budenje novih zmag in nepopisni domišljiji odhitek na jugo-zapad proti Lvovu. Stalin, takratni komisar južne fronte, ga je zamen brzjavno rotil, naj pusti Lvov. Budeni je odvrnil: »Briga me vaša strategija!« Tako se je ustvaril usodni položaj. Obe kriti sovjetske fronte: Budeni in Tuhačevski, sta drveli vedno bolj narazen, namesto da bi se združili. Pred Varšavo samo je ostala samo slaba skupina stovariša Hvesinac, kakih 15 tisoč mož. General Weygand, ki je pred Varšavo zbral poljske moći, je tako vedel, kaj mora storiti. Premagači je moral se nasprostvo zheganj poljskih poveljnikov, ki mu niso verjeli, da je odkorakel Tuhačevski na sever in so pričakovali napad na Varšavo samo. Po dolgem sporu v vojnem svetu dne 4. avgusta se je Piłsudski za tri dni zaprl v Belvederu, nekdanji palati carskega namestnika. Sam prizna, da je tam preživel najbolj mučne trenutke v življenju. Naposlед je na srečo Poljske pristal na Weygandove dokaze. V zadnjem trenutku je izvršil potrebno premikanje vojnih oddelkov. Med nepopisno zmedo v Varšavi, ki so jo trumoma zapuščali prestrašeni meščani, med pripravami za selitev vlade v Poznanj, se je pričel dne 14. avgusta zadnji odločilni boj. Tuhačevski, ki se je bližal Varšavi od zadaj iz severne smeri, je že pre-

Noben narod noče vojne

Lep govor ministra dr. Kumanudija: »Naša država ni borbena, niti osvojevalna“ — »Svoj narodni ideal smo skoro že uresničili“

Belgrad, 25. okt. m. Snoči so ministri imeli daljši sestanek v Rumi. Najprej je govoril dr. Franjo o kmetijski krizi. Nato pa Maksimović o tem, da so se na sestanku zbrali ljudje iz vseh strank in plemen.

Izjava je podal dr. Kumanudi, ki je izvajal: V stari narodni skupščini se ni moglo tako resno razpravljati o splošnih vprašanjih in problemih. Zelo redko je bil slučaj, da bi se načelo vprašanje zunanje politike. Tu smo pa čuli govornika, ki je govoril o vznemirajočih glasovih, ki prihajajo iz inozemstva in se v strahom vprašajo, kako je to grmenje, ki prihaja iz daljave. Smatram, da je vso dolžnost, da Vam na tem sestanku odgovorim:

To grmenje, ki se čuje iz daljave, to je tista gospodarska kriza, ki pri nas pritiska in od česar trpi ves svet. To je tudi brez dvoma ena izmed posledic svetovne vojne. Dokler bodo take krize mučile narod, sem prepričan, da na vojsko niti mislimi ne bodo. Dvanajst let je poteklo od svetovne

vojne, vendar se še niso mogli izbrisati sledovi tistih strahot, ki jih je vojna prizadejala. Nobenega naroda ni, ki bi danes hotel vojno.

Naša država ni bila borbena, niti osvojevalna. V koliko smo se vojskovali, smo se vojskovali zato, da si vrnemo tisto, kar je naša, ali da se ubranimo pred tujimi napadi. Nobenega razloga nimamo, da bi tudi z najmanjšim delom želeli, da bi se mirovno stanje v kateremkoli oziru spremenilo. Svoj narodni ideal smo v glavnem uresničili. Od nikogar ne želimo, kar je tuje. Naša, kakor tudi vsakogar od naših sosedov velika težnja je, da nadaljujemo življenje v miru, prepričani, da nas svet smatra kot glavni steber miru v tem delu Evrope in kot državo, ki bo do konca delata na tem, da se ohrani mir.

Francoski zunanjji minister Briand je v začetku letosnjega zasedanja Društva narodov dejal, da ne bo vojne, dokler bodo on v Franciji v vladu. Ako se Francija oborožuje, ni v tem nobenega nasprotja. Država, ki se danes oborožuje, se no

oborožuje zato, da bi se vojskovala kot napadalec, marveč, da bi se branila, če bi bila napadena. Ni razočritev, dokler ne bo dovolj jamstva, da bodo čevali vsi.

Kar želi Francija, želimo tudi mi, da se prožijo jamstva za mir. Do takrat pa bo oboroževanje služilo v obrambo državam. Vsak narod je dolžan, da se brani pred napadalcem.

Drugo resno in važno vprašanje je vprašanje na rodnih manjšin. Po mednarodnih pogodbah smo nasproti manjšinam dolžni postopati tako, kakor to one zaslužijo. Posebej naglaša, da je želja te vlade, da bodo manjšine v naši državi zadovoljne. Vse, kar se bo storilo in kar se je storilo — in mnogo se je storilo — se je naredilo zato, da se položaj manjšine popravi in da se jim da ne samo tisto, kar smo jim dolžni po mednarodnih pogodbah dati, marveč tudi več.

To je politika sedanjega režima glede manjšin. Ta politika se bo v tej smeri tudi nadalje izvajala.

Pretresljiv pogreb ponesrečenih rudarjev

Vsa Nemčija v žalovanju — 262 krst

Alsdorf, 25. okt. as. Pogrebne svetnosti žrtv alsdorfske katastrofe so se pričele danes zjutraj ob 8. Zvonovi vseh cerkv so dali znamenje za pritelek žalnih svetinosti. Službe božje v katoliški in protestantski cerkvi so bile obiskane od nepreglednega števila ljudstva, ki je moralno v velikih trumah stati pred cerkvami. Po službah božjih se je vrnila žalna seja v občinski posvetovanički. Vse krste so bile visoko pokrite s cvetjem. Posebno lep venec je poslat državnemu predsedniku Hindenburgu.

Ob pol 10. je v zvečniku oznanjen koral na pihala, da so vse nemške in avstrijske radio oddajne postaje med seboj v zvezi. Nato se je oglasil glas generalnega ravnatelja eschweilerške rudniške družbe dr. Westermann. V kratkem govoru je izrazil sožalje rudniške uprave in objavil v njem imenu preostalim sočasniki ponesrečenih žrtv, da ne bodo trpeli radi tragične smrti ponesrečenih rediteljev materialnih težkoč. Zahvalil se je nato pogumnim reševalcem, ki so z nadčloveškim naporom dvi-

gali trupla izpod zemlje. Za njim je govoril državni delovni minister dr. Stegerwald. Izrazil je sožalje državnega predsednika in nemške vlade, nakar se je zahvalil zastopnikom francoske in jugoslovanske vlade za udeležbo pri žalnih svetinosti. Potem je izročil krasen vezec državnega predsednika, ki ga daje krstam v imenu vsega nemškega naroda. Pruski trgovinski minister Schreiber je govoril nato v imenu pruske vlade.

V krasnih besedah je nato govoril zastopnik ponesrečenega moštva, za njim pa še več drugih, ki so se v ginaljih besedah poslovili od ponesrečenec.

Po žalnih govorih so zapeli delavci pesem »Allein nur Gott in der Höhe sei Ehre! Ist das so, se je začelo zvono zvono v glas načrtnih povedovalcev, ki je sporočal, da prenasajo 262 krst na mrtvaške vozove. Desetisočglavna množica stoji glavo ob glavi v gosten dezu. Sliši se votlo bučanje množic, lahko zborovsko petje in glasovi duhovnikov, ki molijo za žrtve.

Nameravan atentat na kralja Karla

Bukareš, 25. okt. as. Na terenu velikih manjšin so se pojavili hujšajoči letaki, ki so napadli v glavnem proti osebi kralja. Večina letakov je podpisana od centralnega odbora komunistične stranke Romunije. Danes se je doznao

tudi, da se je zaletela lokomotiva v tovorni vlak na progi, po kateri se je vozil kralj in romunška vlast z univerzitetnimi svetinosti v Cluju. Tudi to je bilo dejanje komunističnega železniškega delavca.

Zmagovita vojaška revolucija v Braziliji

Prejšnja vlada v ječi — Program nove vlade

Pariz, 25. okt. AA. Iz Newyorka poročajo, da je bil bivši predsednik brazilske vlade Louiz prepeljan v trdnjavo Copacabana, kjer je glavni stan generalnega štaba revolucionarnih čet.

Pariz, 25. okt. AA. Po poročilu iz Rio de Janeiro so množice izpustile na prostost vse politične kritice, ki so bili v zapiril.

Program vojaškega in meščanskega komiteja obsega te-le točke:

Razpust kongresa in skupščin posameznih držav.

Sklicanje konstitutive.

Proučitev verskih vprašanj.

Omejitev in odreditve uvoznih in izvoznih kolonij za narodne pridelke in proizvode.

Izmenjevanje pokrajini in davkov.

Sklicanje nacionalnega kongresa, ki bo v njem zastopana vsaka država s 13 predstavniki.

Newyork, 25. okt. p. Po poslednji vesti iz Rio de Janeira prevrat ni potekel brez krv, maver je bilo mnogo ubitih in 60 ranjenih. Skoda, ki

je ob nemirih povzročila, se eeni na 70.000. Revolucionarne čete so vzpostavile mir, nakar je vlada izdala manifest, v katerem je napovedala razpust parlamenta in kongresa.

Newyork, 25. okt. as. Po včerajšnjem razburljivem dnevu, ko so revolucionarji napadali trgovske hiše in začigali posej političnih nasprotnikov, je danes zavladal v Rio de Janeiro popolni mir. Policija in vojaščina sta gospodar položila. Vojaščina zvezne vlade, ki se je nahajala na meji držav Itacarare in São Paulo, se je po zmagi revolucionarjev umaknilo v svoje garnizije. Meščanska vojska je torej končana.

Vprašanje je še, kdo bo sedaj pravi gospodar položaja. General de Castro je priznal nadoblast generala Baretta. Ta je sedaj zoper v sporu z generalom Fragoco. Vsi trije imajo pa za nasprotnika 32 letnega generala Tavora, ki je do sedaj povejval četam na severni fronti. Tavora je tako, ko je slišal o odstopu predsednika Louisa, z letalom odletel v Rio de Janeiro.

Revolucionaren pokret španskega delavstva?

Pariz, 25. oktobra. as. Iz Madrida prihajajo alarmantne vesti, katerih točnost se še ne da kontroliратi, o revolucionarnem pokretu delavstva. Španski socialisti, splošna španska delavska unija in radikalne delavske organizacije so baje sklenile, prijeti z revolucionarnim gibanjem. Začetek pokreta naj bi bila generalna stavka. Delavci nameravajo zasesti poslo, brzovaj in železnice.

Izgadal je, da bo sedaj vse vsega vse, kar je dozpel Tuhačevski avgusta.

Pariz, 25. okt. as. Prva delavščina je dozpel Tuhačevski avgusta strahovit poraz. Božji previndnost hvaležni Poljaki semo si imenovali svoja zmago »čudež na Visli. Zdaj po desetih letih spominja ta krvava vojna ne usodne napake obeh nasprotnikov in dokazuje, da morajo tudi revolucionarji poveljniki vselej upoštevati navodila vojnega znanosti,

da bodo vojskovali kot napadalec, marveč, da bi se branila, če bi bila napadena. Ni razočritev, dokler ne bo dovolj jamstva, da bodo čevali vsi. Kar želi Francija, želimo tudi mi, da se prožijo jamstva za mir. Do takrat pa bo oboroževanje služilo v obrambo državam. Vsak narod je dolžan, da se brani pred napadalcem.

Drugo resno in važno vprašanje je vprašanje na rodnih manjšin. Po mednarodnih pogodbah smo nasproti manjšinam dolžni postopati tako, kakor to one zaslužijo. Posebej naglaša, da je želja te vlade, da bodo manjšine v naši državi zadovoljne. Vse, kar se bo storilo in kar se je storilo — in mnogo se je storilo — se je naredilo zato, da se položaj manjšine popravi in da se jim da ne samo tisto, kar smo jim dolžni po med